

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ветеринарної репродуктології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ
_____ 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри акушерства,
гінекології та біотехнології
відтворення тварин
Протокол № 14 від “4” червня 2024 р.
Завідувач кафедри
_____ Олександр ВАЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»
Гарант ОП
_____ Наталія Грушанська

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВЕТЕРИНАРНІ ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ
НЕЗАРАЗНИХ ХВОРОБ КОНЕЙ»**

Галузь знань: **21** – «Ветеринарія»

Спеціальність: **211** – «Ветеринарна медицина»

Освітня програма: «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробник: Бородиня В. І., доцент кафедри ветеринарної репродуктології,
канд. вет. наук, доцент

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

«Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 – «Ветеринарна медицина»</i>	
Освітня програма	<i>«Ветеринарна медицина»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	<i>90</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>3</i>	
Кількість змістових модулів	<i>1</i>	
Форма контролю	<i>Комплексний екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>Курс (рік підготовки)</i>	<i>6</i>	
<i>Семестр</i>	<i>12</i>	
<i>Лекційні заняття</i>	<i>15 год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Практичні заняття</i>	<i>15 год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>60 год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Індивідуальні завдання</i>	<i>год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти</i>	<i>2 год.</i>	<i>- год.</i>

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу вибіркової дисципліни «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней» для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» полягає у поглибленні спеціальних умінь та знань інноваційного характеру щодо діагностики, лікування та профілактики акушерських, гінекологічних хвороб та біотехнології відтворення коней; певного досвіду їх застосування та продукування нових знань, загально біологічних закономірностей розвитку основних патологічних процесів в організмі, для застосування їх з метою вирішення проблемних професійних завдань в системі

спеціальних знань та умінь в науковій, освітянській та практичній (клінічній) сферах ветеринарної медицини.

Завдання: поглибити теоретичну і практичну підготовку з питань штучного осіменіння і біотехнології відтворення коней в цілому, з діагностики, лікування і профілактики патології репродуктивної системи цього виду тварин, захворювань молочної залози, новонароджених і статевих органів самців; вивчити нові методики клінічних і лабораторних досліджень та методи постановки діагнозу неплідним тваринам; опанувати сучасні підходи до лікування і профілактики найбільш поширених акушерських та гінекологічних хвороб; навчитись ставити наукові експерименти і проводити їх статистичні обрахунки.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): – здатність розв’язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарного акушерства, гінекології і біотехнології відтворення коней або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

-- знання та розуміння ветеринарного акушерства, гінекології і андрології як науки та навчального предмета і його значення для гармонійного формування наукової картини світу, а також розуміння специфіки професійної діяльності в галузі в цілому і конярстві зокрема;

-- здатність до набуття спеціальних концептуальних знань на рівні новітніх досягнень науки, які є основою для інтегрального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті навчальної, навчально-методичної роботи і подальшої професійної діяльності;

-- здатність до аналізу власної професійної діяльності щодо реалізації мети і завдань закладу освіти, до професійної самоосвіти, особистісного зростання, проектування подальших освітніх компетентностей.

загальні компетентності (ЗК): – володіти культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети і вибору шляхів її досягнення;

-- вміти логічно вірно, аргументовано і ясно сформулювати усну та письмову мову;

-- вміти використовувати нормативні документи в своїй діяльності;

-- усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, володіти високою мотивацією до виконання професійної діяльності;

-- володіти основними методами захисту виробничого персоналу і населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих;

-- використовувати знання іноземної та латинської мов для отримання інформації професійного характеру з іноземних і вітчизняних джерел;

-- здійснювати економічний аналіз і прогноз своєї діяльності;

-- прагнути до встановлення міжнародних контактів для підвищення професійного рівня і обміну досвідом;

- використовувати основні закони природничо-наукових дисциплін в професійної діяльності;
 - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
 - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- спеціальні (фахові) компетентності (ФК):
- вміти правильно користуватися медико-технічною та ветеринарною апаратурою та інструментарієм в лабораторних, діагностичних і лікувальних цілях і володіти технікою обстеження тварин;
 - знати основи загальної профілактики і загальної терапії при акушерсько-гінекологічній патології тварин;
 - знати спеціальну патологію, терапію і профілактику акушерсько-гінекологічної патології;
 - проводити клінічне обстеження і призначати необхідне лікування відповідно до поставлених діагнозів;
 - здійснювати необхідні діагностичні акушерсько-гінекологічні заходи.
 - знати методи асептики і антисептики і їх застосування;
 - здійснювати профілактику, діагностику та лікування тварин з акушерсько-гінекологічною патологією при отруєннях та радіаційних ураженнях;
 - проводити ветеринарно-санітарну оцінку і контроль виробництва безпечної продукції тваринництва і рослинництва, знати правила перевезення вантажів, підконтрольних ветеринарній службі;
 - вміти застосовувати інноваційні методи наукових досліджень у ветеринарії;
 - здатність організовувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
 - здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
 - здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Володіти державною та іноземною (іноземними) мовами для можливості усного й письмового спілкування з фахівцями галузі та представниками інших професій і галузей з метою вирішення професійних завдань, для роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо.
2. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації.
3. Володіти методами та методиками державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях для гарантування безперебійного виробництва тваринницької продукції і безпечності харчового ланцюга, уміти контролювати, оцінювати та управляти ризиками, пов'язаними з належним рівнем відтворення тварин для забезпечення рентабельності тваринницьких підприємств і галузі в цілому.

4. Володіти алгоритмами дій щодо коней із різноманітними захворюваннями репродуктивних органів, стійкою неплідністю і визначенням шляху оптимального господарського призначення і використання одержаної від них продукції та надання рекомендацій щодо їх подальшого використання.
5. Володіти знаннями про акушерські, гінекологічні та андрологічні хвороби різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних, лабораторних, спеціальних досліджень для контролю стану здоров'я коней різних вікових груп, та подальшого доцільного використання і експлуатації.
6. Знати клінічні, лабораторні, інструментальні тощо методи і методики дослідження хворих тварин для визначення ефективних методів їх лікування та профілактики акушерсько-гінекологічної патології.
7. Уміти планувати і здійснювати контроль та проводити моніторинг стану відтворення коней на підконтрольних потужностях різної форми власності, визначати і реалізувати сучасні програми їх відтворення, впроваджувати сучасні технології, програмне забезпечення і передовий виробничий досвід, наукові напрацювання, технічні засоби, прилади, інструменти, фармакологічні засоби, кормові добавки, премікси, та інші безпечні і якісні засоби ветеринарної медицини.
8. Мати навички стандартного та розширеного державного контролю за переміщенням коней і біологічної сировини (сперми, ембріонів ооцитів) на державному кордоні України та транспорті, призначених для подальшого репродуктивного використання у тваринницьких потужностях різного спрямування та проводити кваліфіковану оцінку їх відтворювальної здатності та якості.
9. Володіти методами та методиками ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації коней, стану тваринницьких об'єктів, належної експлуатації технологічного обладнання тощо і їх ролі у виникненні й поширенні акушерсько-гінекологічної патології та впливу цих чинників на репродуктивну здатність коней та одержання від них здорового життєздатного приплоду, а також безпечної та якісної продукції, та біологічної сировини.
11. Володіти знаннями та практичними вміннями, необхідними для здійснення державного (внутрішнього) ветеринарно-санітарного контролю за станом репродуктивних органів і відтворювальною здатністю коней на потужностях з вирощування ремонтних тварин для галузі конярства (племінні господарства, елевери, кінні заводи, ферми, іподроми) та одержання продукції та біологічної сировини.
12. Володіти принципами, методами та процедурами дотримання належних санітарно-гігієнічних умов на потужностях та контролю за параметрами мікроклімату приміщень різного технологічного призначення, а також методами оцінювання їх безпечності та якості щодо впливу на відтворювальну здатність коней.
13. Володіти навичками та знаннями, необхідними для ведення ветеринарного обліку коней з різним фізіологічним, репродуктивним і продуктивним статусом, вмінням визначати за записами облікових документів їх фізіологічний стан та

оформляти звітну та іншу необхідну документацію як в паперовому, так і в електронному вигляді, працювати з інформаційними технологіями і програмним забезпеченням на сучасних потужностях різних форм власності.

14. Володіти методами контролю технологічних процесів на потужностях щодо ризиків виникнення розладів репродуктивної функції коней внаслідок недотримання виробничих параметрів.

15. Мати необхідні знання та уміння для здійснення судово-ветеринарної експертизи згідно з чинним законодавством.

16. Володіти методами контролю ефективності проведення санації різних потужностей з виробництва і переробки продуктів тваринництва відповідно до вимог національних і міжнародних нормативно-правових актів.

17. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції, здійснювати кваліфіковане оцінювання систем і способів утримання і експлуатації коней, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.

18. Розуміти суть професії, знати підходи та методи оцінювання різних виробничих ситуацій, володіти абстрактним мисленням та вміти аналізувати можливий подальший перебіг цих ситуацій, уміти приймати обґрунтовані рішення, організовувати та здійснювати якісне виконання прийнятих рішень з дотриманням морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів з прагненням до збереження навколишнього середовища.

19. Володіти правовим мисленням і культурним стилем правомірної поведінки у повсякденному житті як у міжособистісних відносинах, так за співпраці із представниками судових та правоохоронних органів під час професійної діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Фізіологія та патологія репродукції коней														
Тема 1. Сучасний стан галузі конярства в Україні та світі. Особливості перебігу статевого циклу в кобил	2	12	2	2			8							

Тема 2. Оцінка репродуктивної цінності кобили	2	12	2	2			8						
Тема 3. Оцінка репродуктивної цінності жеребця	2	12	2	2			8						
Тема 4. Патологія вагітності в кобил	2	12	2	2			8						
Тема 5. Фізіологія і патологія родів у кобил	2	12	2	2			8						
Тема 6. Ускладнення післяродового періоду в кобил	2	12	2	2			8						
Тема 7. Неплідність кобил	2	12	2	2			8						
Тема 8. Фізіологія і патологія молочної залози кобил	2	6	1	1			4						
Разом за змістовим модулем 1	90		15	15			60						
Усього годин	90		15	15			60						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Синхронізація еструсу в кобил	2
2	Функціональні розлади відтворення коней	2
3	Імпотенція жеребців-плідників	2
4	Ембріональна смертність і аборт у кобил	2
5	Післяродова патологія у кобил: основні напрями профілактики і лікування	2
6	Метрит у кобил: основні напрями профілактики і лікування	2
7	Хвороби новонароджених лошат	2
8	Допоміжні репродуктивні технології в конярстві	1

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Нейроендокринна регуляція статевого циклу в кобил	15
3	Неплідність кобил за інфекційних та інвазійних хвороб	15

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- комплексний екзамен;
- модульні тести;
- практичні роботи.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, пояснення, дискусія, інструктаж, співбесіда);
- наочний метод (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичний метод (лабораторні заняття, практична робота);
- робота з навчально-методичною літературою;
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання.

- комплексний екзамен;
- модульне тестування;
- есе, реферати;
- практичні роботи;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3691>)
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти;
- програма навчальної практики навчальної дисципліни.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології: підручник / Яблонський В.А., Хомин С.П., Калиновський Г.М. [та ін.]. Вінниця: Нова Книга, 2011. 600 с.
2. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин: навчальний посібник. К.: Арістей, 2004. 296 с.
3. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин: навчальний посібник. К., Урожай, 2002. 319 С.
4. Лабораторна і функціональна діагностика у ветеринарному акушерстві, гінекології та андрології: навчальний посібник / Любецький В.Й., Жук Ю.В., Вальчук О.А. [та ін.]. Київ, НУБіП України, 2020. 258 с.
5. Біотехнологічні методи у ветеринарній репродуктології: навчальний посібник / Ковпак В.В., Вальчук О.А., Деркач С.С. [та ін.]. Київ, НУБіП України, 2020. 102 с.
6. Фізіологія та патологія молочної залози у тварин: Навчальний посібник / за заг. ред.. А.В. Березовського, М.І. Харенка та В.Й. Любецького. К.: ДІА, 2018. 476 с.
7. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин: навчальний посібник / Березовського А.В. та Харенка М.І., Хомин С.П. [та ін.]. В-во Полісся, 2017. 392 с.
8. Акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин: навчальний посібник / Г.Г. Харута, С.С. Волков, І.М. Плахотнюк [та ін.]. К.: Аграрна освіта, 2013. 445 с.
9. Павлюк М.В. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин. К.: Аграрна освіта, 2017. 140 с.
10. Верховна Рада України: <http://rada.gov.ua/>
11. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту прав споживачів: <http://www.consumer.gov.ua/>
12. Всесвітня організація охорони здоров'я тварин (МЕБ): <http://www.oie.int/>
13. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>
14. Наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України: library.nubip.edu.ua
15. Національна Наукова Сільськогосподарська Бібліотека Національної Академії Аграрних Наук: www.dnsgb.com.ua
16. FAO: <http://www.fao.org>.